

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 26/23
28.2.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Весне Целетовић Цуцић, председника већа, Александре Лековић и Весне Дамјановић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Гордана Весковић, адвокат из Београда, ул. Љутице Богдана бр. 1а, против туженог ББ са боравиштем у ... на адреси ..., а са пребивалиштем у..., ..., чији је пуномоћник Небојша Жиловић, адвокат из Београда, ул. Цара Лазара бр. 15, ради развода брака и заштите од насиља у породици, одлучујући о жалбама тужиље и туженог, изјављеним против пресуде Другог основног суда у Београду П2 1169/19 од 16.09.2022. године, у седници већа одржаној дана 28.02.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосноване, жалбе тужиље АА и туженог ББ, и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Другог основног суда у Београду П2 1169/19 од 16.09.2022. године у ставовима првом, другом, трећем, четвртном, петом и седмом изреке.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1169/19 од 16.09.2022. године у ставовима шестом и осмом изреке и у том делу списи враћају првостепеном суду на поновно суђење.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба тужиље АА изјављена против одлуке у ставу четвртном изреке пресуде Другог основног суда у Београду П2 1169/19 од 16.09.2022. године као недозвољена.

ОДБАЦУЈЕ СЕ жалба туженог ББ изјављена против одлуке из става петог и седмог изреке пресуде Другог основног суда у Београду П2 1169/19 од 16.09.2022. године, као недозвољена.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке разведен је брак закључен дана 18.10.2014. године у ..., заведен у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ... под текућим бројем ... за 2017. годину, између ББ рођеног ... године у ..., од оца ... и мајке ... и АА, рођене ..., рођене ... године у ..., од оца ... и мајке ..., на основу члана 41 Породичног Закона Републике Србије. Ставом другим изреке пресуде, малолетно дете парничних странака ВВ, рођен дана .... године у ..., поверава се мајци АА на бригу, чување и васпитање, која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке пресуде, уређен је начин одржавања личних односа малолетног ВВ са оцем ББ, тако што ће се контакти одвијати: путем видео позива путем апликације “Messenger” и “Viber” два пута недељно, четвртком и суботом од 19,00 до 19,30 часова и када отац дође у Србију контакти детета са оцем ће се одвијати у контролисаним условима у просторијама Центра за социјални рад Мајданпек у трајању од 2 сата. Ставом четвртим изреке пресуде, обавезан је тужени ББ да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног ВВ месечно плаћа износ од 300,00 еура, сваког првог до петог у месецу за претходни месец почев од 27.09.2017. године, као дана подношења тужбе па убудуће, уплатом на девизни рачун законске заступнице мајке АА, који се води код “Комерцијалне банке” а.д. Београд бр. ..., под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиле у делу преко досуђеног износа од 300,00 еура до тражених 500,00 еура за издржавање малолетног ВВ, као неоснован, а ставом шестим изреке одређена је мера заштите од насиља у породици па је забрањено туженом ББ да на било који начин даље узнемирава тужилу АА и наложено му је да се уздржава од сваког дрског, безобзирног и злонамерног понашања којим се угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство тужиле под претњом принудног извршења. Одређено је да ова мера заштите од насиља у породици остаје на снази годину дана од дана доношења и да евентуално изјављена жалба не одлаже извршење изречене мере. Ставом седмим изреке пресуде, одбијен је тужбени захтев тужиле у делу у коме је тражено да суд према туженом одреди мере заштите од насиља у породици: забране туженом да се приближава тужилу на удаљености мањој од 100 метара и забране туженом да приступа у простор око места становања и места рада тужиле на удаљености мањој од 100 метара као неоснован, а ставом осмим изреке пресуде одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде и тужилу и тужени су благовремено, преко пуномоћника, изјавили жалбе, тужилу побиијајући пресуду у ставу четвртм, петом и осмом изреке из свих законом прописаних разлога, а тужени побиијајући је у целости због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права, погрешно утврђеног чињеничног стања и повреде члана 9 став 1 тачка 10 Конвенције између СФРЈ и Републике Француске о надлежности и о закону који се примењује у области личног и породичног права од 18.05.1971. године.

Тужилу је доставила одговор на жалбу туженог, а тужени је доставио одговор на жалбу тужиле.

Испитујући правилност побиијане пресуде сходно овлашћењима из члана 386 Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11 са каснијим изменама

и допунама, у вези члана 202-207 Породичног закона, Апелациони суд је нашао да жалба тужиле није основана, а да је жалба туженог делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП, а у вези члана 202 Породичног закона на које другостепени суд пази по службеној дужности, а због којих би побијана пресуда морала бити укинута.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке су се венчале дана 18.10.2014. године у ..., где су и живели у породичној кући са родитељима туженог. Оба супружника су држављани Републике Србије, а тужени је и држављанин ..., где ради и живи, иако има пријављено пребивалиште и у Републици Србији. У току трајања брака, дана 17.11.2015. године, рођено је и заједничко дете парничних странака ВВ у ..., који је уписан и у књигу држављана Републике Србије. Због проблема у породичној заједници, тужила и тужени су августа 2016. године изнајмили стан, како би се осамосталили, али и поред тога се међусобни односи нису поправили. По наводима тужиле, тужени је вршио физичко насиље према њој и то тако што је два пута, током 2015. и 2016. године, прво гушио, а други пут јој је ударио шамар, док се економско насиље састојало у томе да је све што је куповала морала да пријави туженом и да му врати остатак новца. Такође, психичко насиље се састојало у томе што је пратио и претио је да ће да је убије, па је она је у два наврата покушавала да напусти туженог. Први пут је те исте 2016. године, покушала да напусти брачну заједницу, одлазећи са малолетним дететом код својих родитеља у ..., али је тужени дошао за њом и обећао јој да ће се променити. Након помирења, наставили су заједнички живот, али је тужени после тога био још гори, често је био у алкохолисаном стању, уринирао је по кући, па је тужила поново, у августу 2017. године, напустила брачну заједницу и са малолетним дететом отишла прво код родитеља у ..., а затим и у Србију у ... где је наставила да живи са малолетним дететом, све до 2022. године када су се преселили у ... Након што је напустила брачну заједницу, тужила је дана 27.09.2017. године, покренула овај поступак за развод брака и поверавање малолетног детета, а тужени је тужбу примио дана 12.11.2017. године, како произилази из доказа у списима предмета. Након тога, тужени је у пред судом у ... покренуо поступак ради развода брака, захтевом који је поднео дана 17. новембра 2017. године и у ком поступку је дана 21. децембра 2017. године, донето решење о неуспелом покушају мирења. Овим решењем одобрено је туженом, као супругу, да званично уложи захтев за развод брака, а такође су одређене и привремене мере којима је, између осталог, одлучено да ће ББ самостално вршити родитељску одговорност над малолетним дететом и да ће дете живети у стану оца, док су до даљњег обустављена права посете и ноћења код мајке. АА је, као туженој, упућена званична обавест о покренутом поступку, након чега је она поднела жалбу на цитирану одлуку од 21. децембра 2017. године, али је овај њен захтев одбијен одлуком Апелационог суда у Версају од 14. новембра 2019. године, а одлуком судског одељења за породичне поступке суда у Нантеру од 06.11.2020. године, одбијен је захтев АА да се прогласи ништавим, односно поништи захтев за развод брака као и други захтеви, а такође је одбијен захтев за литиспенденцију у корист судова у Србији и одређено да је за поступак у оквиру бракоразводне парнице коју је поднео супружник надлежан суд у Француској. И против ове одлуке АА је поднела жалбу, али је одлуком Апелационог суда у Версају од 25.11.2021. године, ова жалба није прихваћена, односно потврђена је одлука суда у Нантеру од 06.11.2020. године и све њене одредбе. У

међувремену, тужила је пред овде поступајућим судом поднела и тужбу ради заштите од насиља у породици дана 20.07.2018. године, те су решењем донетим дана 01.07.2020. године, спојене парнице у оба предмета ради заједничког расправљања и одлучивања. Током поступка, из прибављених извештаја Градског центра за социјални рад Мајданпек, од 06.02.2018. године, 10.03.2020. године и 17.02.2021. године утврђено је да је стручни тим након спроведеног поступка, иако није имао извештај о оцу детета, дао мишљење да би се вршење родитељског права могло поверити мајци, која је и до тада препознавала и задовољавала на адекватан начин потребе детета. Овакво мишљење дато је водећи рачуна првенствено о интересу детета, о томе да је дете ниског календарског узраста, када му је близина и нега мајке неопходна, те да се до тада нису раздвајали и да би за малолетног ВВ био стрес одвајање од мајке. Стручни тим је имао у виду да је право детета и потреба за његов правилан раст и развој учешће оба родитеља у одгајању, а да се то може постићи редовним личним контактима детета и оца тако што ће виђати дете кад дође у Србију у ... или у ... с тим да се дете не одваја на дуже време од мајке. У налазу и мишљењу од 10.03.2020. године, стручни тим је, након спроведеног поступка дао мишљење да је неопходно учешће оца у поступку пред органом старатељства да би се извршила његова процена од стране надлежног одељења центра, а у циљу сагледавања његове личности и родитељских капацитета, те да стручни радници органа старатељства сматрају да су мере заштите од насиља у породици: забрана вређања као и сваког другог дрског, безобзирног и злонамерног понашања и изазивања страха претњом убиства или наношења телесне повреде члану породице или њему бликом лицу, целисходне. По питању предложене мере заштите којом се туженом забрањује приближавање тужили на растојању од 100 метара и забрана приласка месту становања и месту рада тужиле на удаљености мањој од 100 метара, исте сматрају целисходним због насиља које је у току трајања заједнице тужени у односу на тужилу испољавао, јер се актуелно не могу предвидети ризици, те предложена мера заштите од насиља треба да има превентивну сврху. Сматрају да је предложене мере забране целисходно одредити у временском трајању од годину дана, а да би се спречило отуђење малолетног детета у односу на оца потребно је да се комуникација путем видео позива интензивира, како би дете изградило представу о оцу, развило релацију односу на оца, што ће бити предуслов да у наредном периоду могу да се планирају и одржавају контакти између оца и сина. Даље је у извештају од 17.02.2021. године, стручни тим органа старатељства дао мишљење да је одржавање контакта између оца ББ и малолетног ВВ и даље сврсисходно у контролисаним условима, с обзиром на то да се малолетни ВВ до тада никад није одвајао од мајке, нити боравио у очевом домаћинству, похваљују иницијативу и понашање оца у односу на сина, као и сарадњу са стручним радницима, а с обзиром на протек времена и на чињеницу да стручни тим нема сазнања да је испољавао неприкладно и угрожавајуће понашање у односу на АА, сматрају да је тужба за заштиту од насиља у породици целисходна у домену забране даљег узнемиравања у наредних годину дана и да ће имати превентивни карактер. Имајући у виду да ББ у односу на АА од подношења тужбе за заштиту од насиља није испољавао насилничко понашање, сматрају да нема ризика да ће то убудуће чинити, али су предложене мере у моменту подношења тужбе за заштиту од насиља имале своју сврху, будући да је АА у том периоду испољавала страх, те да је потребно да се у циљу правилног психичког развоја детета интензивира и побољша њихова комуникација, која ће бити искључиво ради добробити њиховог заједничког детета. У даљем току поступка, утврђено је да се тужила у међувремену преселила у ..., где живи код рођака, заједно са малолетним ВВ који је кренуо у први

разред основне школе. Тужиља је запослена, ради као књиговођа и њена зарада је 37.000,00 динара, односно у висини минималца, с тим што нема могућност додатне зараде јер ради од 07,00 до 15,00 часова сваког дана, а после време проводи са ВВ. Потребне малолетног ВВ на месечном нивоу, у периоду пре поласка у школу износиле су 500,00 еура, при чему 10.000,00 до 15.000,00 динара износе трошкови гардеробе, патике коштају 5.000,00-6.000,00 динара, чизме 8.000,00-9.000,00 динара, ципеле 4.000,00-5.000,00 динара, панталоне 2.000,00-3.000,00 динара, месечно му је потребно десетак мајица, зимска јакна је од 9.000,00-10.000,00 динара, дуксеви коштају 2.000,00-3.000,00 динара. Што се тиче средстава за хигијену, на месечном нивоу трошкови су око 2.000,00-3.000,00 динара и односе се на пасту за зубе, купку и слично. ВВ је кренуо и у први разред, па иако је књиге добио бесплатно, тужиља је купила школски прибор који је платила 2.000,00-3.000,00 динара, ранац кошта 4.000,00-5.000,00 динара и перницу од 2.000,00 динара. Такође је купила опрему за физичко од 3.000,00 динара, патике око 4.000,00-5.000,00 динара, а месечни трошкови боравка у школи износе 1.500,00 динара, с тим што даје још 1.250,00 динара за часопис који добија у школи. ВВ од ваншколских активности иде на фудбал који плаћа 1.000,00 динара месечно, а за то су му потребне патике, шорте и мајица за шта је потребно 15.000,00-20.000,00 динара, јер треба да има два пара патика, бар до два-три шорца и толико мајица. На недељном нивоу трошкови хране, воћа, поврћа, меса и по неке играчке, отприлике износе 6.000,00-7.000,00 динара, с тим што играчке не купује стално већ на два-три месеца. ВВ ће од поласка у други разред сам плаћати књиге, а такође ће имати трошкове одласка на рекреативну наставу. По сазнању тужиље, у време када су живели заједно плата туженог је била око 2.700,00 еура, што је био износ плате са бакшишем, јер тужени је радио као ... Нема сазнања о томе да ли тужени поседује неку непокретност у власништву, а колико зна он сада живи у кући својих родитеља и нема законску обавезу издржавања других лица. Тужени одржава контакт са дететом, и путем телефона и лично, кад дође у Србију, а од месеца марта 2022. године, почео је и да плаћа издржавање у износу од 300 еур месечно. Тужени и даље врши психичко насиље телефонским путем, јер се више обраћа њој него детету када причају телефоном, пита је како је обучена, зашто је нашминкана, где је била и шта је радила. Из приложених потврда Друштва са ограниченом одговорношћу "15-12", на адреси ... у ..., произилази да је тужени ББ запослен у овом предузећу на неодређено време као ... у ..., и да је за 2020. годину остварио просечну месечну нето зараду у износу од 1.378,96 еура, до је за 2021. годину остварио просечну месечну нето зараду у износу од 1.394,17 еура.

Полазећи од свега наведеног, првостепени суд је донео побијану пресуду, налазећи да су испуњени услови за развод брака прописани одредбом члана 41 Породичног закона, с обзиром на то да је заједница живота странака престала током 2017. године, странке живе у различитим државама, а тужени се сагласио са захтевом за развод брака из којих околности произилази да се сврха брака парничних странака не остварује. Суд је даље, уважавајући налазе и мишљења Органа старатељства, нашао да је у најбољем интересу детета да се вршење родитељског права повери мајци, која је и до сада препознавала и задовољавала на адекватан начин потребе детета, а нарочито имајући у виду да је с обзиром на узраст детета близина и нега мајке неопходна, да се до сада нису раздвајали, те да би за малолетног ВВ био стрес одвајање од мајке. Суд је имао у виду и да је право детета и потреба за његов правилан раст и развој учешће оба родитеља, због чега је нашао да је потребно да се комуникација путем видео позива

интензивира, како би дете изградило представу о оцу и развило релацију у односу на оца, те да је начин одржавања односа у контролисаним условима и даље сврсисходан, с обзиром на то да се малолетни ВВ није одвајао од мајке, нити боравио у очевом домаћинству, те је применом одредби чланова 6, 61, 77 и 266 Породичног закона одлучио као у побијаној одлуци. Одлучујући о висини доприноса за издржавање малолетног ВВ, првостепени суд је ценио потребе малолетног детета, обавезу оба родитеља да доприносе издржавању малолетног детета, као и њихове могућности, па је нашао да је досуђени износ адекватан и да ће уз допринос мајке бити довољан за подмирење свих животних и развојних потреба детета, сходно чему је применом одредаба чланова 6, 154 и 160, 161, 162 и 262 став 1 Породичног закона донео одлуку као у ставу четвртог изреке пресуде, док је преко досуђеног износа од 300,00 еура до тражених 500,00 еура одбио тужбени захтев тужиле као превисоко постављен. У погледу одређених мера заштите од насиља у породици, суд је прихватио наводе тужиле о понашању туженог, те је имајући у виду мишљење органа старатељства одредио предложену меру заштите од насиља, али у обиму и дужини трајања за које је нашао да су целисходни по налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад, док је у преосталом делу одбио тужбени захтев као неоснован. Такође, применом одредбе чланова 163 ЗПП-а а у вези са чланом 207 Породичног закона, првостепени суд је одлучио да свака странка сноси своје трошкове поступка, налазећи да је правично и у интересу детета да се новац усмери на његове потребе, а не на међусобно измиривање трошкова родитеља.

Супротно жалбеним наводима парничних странака, оваква одлука првостепеног суда је правилна и на закону заснована у делу у коме је суд одлучио о разводу брака парничних странака, о поверавању малолетног детета и висини износа за издржавање детета, у ком делу је за своју одлуку првостепени суд дао довољне и јасне разлоге, које у свему као правилне прихвата и овај суд.

Приликом одлучивања, Апелациони суд у Београду је пре свега ценио жалбене наводе туженог да је првостепени суд апсолутно ненадлежан за поступање у овој правној ствари и да се због тога тужба мора одбацити, али је нашао да су ови наводи неосновани. Наиме, током овог поступка, већ је одлучено о истакнутом приговору ненадлежности суда у Републици Србији за поступање у овом спору и у одлукама другостепеног суда је указано на чињеницу да су парничне странке у овој парници држављани Републике Србије, при чему је тужилца тужбу за развод брака поднела суду у Републици Србији, дана 27. септембра 2017. године, а тужени је тужбу примио дана 12. новембра 2017. године, када је парница и почела да тече, што несумњиво произилази из доказа у списима предмета. У таквој ситуацији, надлежност суда Републике Србије у спору за развод брака постоји и према одредби члана 61 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља и према Конвенцији између Владе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Владе Републике Француске о надлежности и о закону који се примењује у области личног и породичног права од 18. маја 1971. године, а којом је у чл. 9 тач.3 прописано да ако су оба супружника држављани исте стране уговорнице, надлежни су за развод брака и судови те стране уговорнице

Сходно наведеном, без утицаја су жалбени наводи туженог да је за поступак развода брака и поверавања детета у конкретном случају искључиво надлежан суд у

Француској, у складу са чланом 9 став 1 цитиране Конвенције, с обзиром на то да је овим чланом прописана алтернативна надлежност за подношење тужбе за развод брака, при чему ни један од услова за заснивање надлежности, нема предност над осталима, већ се подношење тужбе за развод брака дозвољава и суду оне стране уговорнице на чијој територији су супружници имали своје пребивалиште у тренутку подношења тужбе или своје последње заједничко пребивалиште, и суду оне стране уговорнице на чијој територији тужени супружник има пребивалиште или боравиште у тренутку подношења тужбе, али и суду оне стране уговорнице на територији оне државе чији су држављани оба супружника. Како су у конкретном случају оба супружника држављани Републике Србије, те како је тужба поднета прво суду на територији Републике Србије и парница је почела да тече пре него што је тужени поднео тужбу суду у Француској, то је по налажењу овога суда Други основни суд у Београду правилно засновао своју надлежност у овом спору и одлучио о постављеним тужбеним захтевима. Ово нарочито имајући у виду да у поступку пред судом у Француској још увек није донета правноснажна одлука о разводу брака између тужиоца и тужене, већ је последњом пресудом Апелационог суда у Версају од 25. новембра 2021. године, потврђена одлука суда у Нантеру од 06.11.2020. године, којом се потврђује раније донета одлука истог суда од 21. децембра 2017. године, којом се овлашћују супружници да покрену судски поступак за доношење одлуке о разводу брака и да постоје основе за развод истог.

Такође, неосновани су наводи жалбе туженог да је пред судом у Француској већ одлучено о поверавању малолетног детета, те да суд у Србији није надлежан за доношење ове одлуке ни по цитираној Конвенцији од 08.05.1971. године, нити по Конвенцији о грађанско-правним аспектима међународне отмице деце. Ово с тога што је малолетни ВВ држављанин и Републике Србије, а Конвенцијом између Владе Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Владе Републике Француске о надлежности и закону који се примењује у области личног и породичног права од 18. маја 1971. године у чл. 12 је прописано да су за спорове о односима родитеља и деце надлежни било судови стране уговорнице чији је држављанин дете, било судови стране уговорнице на чијој територији дете има пребивалиште. У конкретном случају, и парничне странке и малолетно заједничко дете парничних странака су држављани Републике Србије, а малолетно дете има и пребивалиште на територији Републике Србије од 2017. године, те је првостепени правилно засновао своју надлежност. Осим цитираних одредаба Конвенције, надлежност домаћег суда се заснива и на одредбама чл. 66 и 67 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, којима је, између осталог, прописано да надлежност суда Републике Србије постоји у споровима о чувању подизању и васпитању деце која су под родитељским старањем и када тужени нема пребивалиште у Републици Србији, ако су оба родитеља југословенски држављани, те да надлежност суда Републике Србије у споровима о законском издржавању деце постоји и када тужени нема пребивалиште у Републици Србији, у ситуацији ако дете подноси тужбу и има пребивалиште у Републици Србији.

Апелациони суд је притом имао у виду и наводе жалбе туженог, да је доношење одлуке о поверавању малолетног детета супротно одредби члана 16 Конвенције о грађанско-правним аспектима међународне отмице деце, али је нашао да су и ови жалбени наводи без утицаја, с обзиром на то да тужени током поступка није доставио доказе у прилог тврдњи да је покренуо поступак на основу ове Конвенције, односно да је захтевао враћање детета у случају отмице. Наиме, само би доказана околност да

је дошло до незаконитог одвођења или задржавања детета могла бити од значаја за надлежност суда, сходно одредбама Конвенције о надлежности меродавном праву признању и извршењу одлука и сарадњи у материји родитељске одговорности и мера за заштиту деце (“Сл.Гласник РС” - Међународни уговори, бр. 20/15) о чему суду нису пружени адекватни докази до дана доношења одлуке, па сходно томе, није било сметњи да суд Републике Србије, у којој дете има уобичајено боравиште у време доношења одлуке, одлучује у погледу вршења родитељског права и поверавања детета.

Полазећи од наведеног, иако из приложених доказа произилази да је пред судом у Француској у току поступак по захтеву за развод брака и поверавање детета у коме су француски судови заузели став о заснивању сопствене надлежности, Апелациони суд у Београду сматра да правилна примена одредби чл. 66 и 67 Закона о решавању сукоба закона са прописима других земаља, затим чл. 5, 7,9 и 12 Конвенције између Социјалистичке Федеративне Републике Југославије и Републике Француске о надлежности по закону који се примењује у области личног и породичног права, као и одредби чл. 39 и 43 Закона о парничном поступку (“Сл.Гласник РС” бр. 72/11 са свим каснијим изменама и допунама), упућује на то да је за поступање у овом породичном спору надлежан суд Републике Србије, који је и донео побијану одлуку. Ово нарочито имајући у виду да су и парничне странке и малолетно дете држављани Републике Србије, да је тужени у време подношења тужбе за развод брака и поверавање детета имао пријављено пребивалиште на територији Републике Србије, где је тужба прво поднета и парница је почела да тече пре него што је тужени поднео тужбу суду у Француској, те нарочито с обзиром на то да мал. дете и у време подношења тужбе и у време доношења првостепене пресуде има боравиште на територији Републике Србије, где живи са мајком од 2017. године. Сходно томе, а како је према одредби члана 6 Породичног закона Републике Србије, суд дужан да се руководи најбољим интересом детета, то је несумњиво у најбољем интересу малолетног детета да одлуку о заштити његових права донесе суд оне државе на чијој територији дете живи, борави и где је центар свих његових животних активности већ дуже време.

Сходно свему наведеном, а како су брачни односи између парничних странака озбиљно и трајно поремећени и њихова заједница живота се објективно не може остварити, а што током поступка међу парничним странкама и није било спорно, то је правилном применом одредбе члана 41 Породичног Закона првостепени суд донео побијану пресуду у погледу развода брака парничних странака.

Такође, неосновани су жалбени наводи туженог да је у погледу одлуке о поверавању детета изрека првостепене пресуде неразумљива и у супротности са образложењем, те да се истом на посредан начин оправдава незаконито одвођење детета од стране тужиле. Наиме, из достављених налаза и мишљења Градског центра за социјални рад у Мајданпеку, где је већ дужи низ година пребивалиште тужиле и малолетног детета, несумњиво произилази да је у најбољем интересу малолетног детета да вршење родитељског права буде поверено мајци, са којом дете живи у Републици Србији од 2017. године, а која је по мишљењу стручног тима органа старатељства подобна за вршење родитељског права, односно препознаје и на адекватан начин задовољава потребе детета. Ово нарочито имајући у виду да је малолетни ВВ у узрасту од 7 година, да похађа основну школу у ..., те да је детету тог календарског узраста потребна близина и нега мајке од које се до сада није одвајао.

Притом, тужила је као мајка свесна потребе и права малолетног детета да оба родитеља учествују у вршењу родитељског права и подржава одржавање контакта између оца и сина, на начин на који је то и до сада вршено-преко апликација “messenger” и “viber”, као и када отац дође у Србију у личном контакту, што такође указује на то да је тужила, као мајка, способна да препозна и задовољи на најбољи начин потребе малолетног детета.

Наведени закључак првостепеног суда се и не оспорава жалбеним наводима туженог, који у погледу одлуке о поверавању детета истиче да је иста у супротности са привременом мером донетом пред судом у Француској, не оспоравајући притом утврђено чињенично стање у погледу подобности тужиле да самостално врши родитељско право у односу на малолетно дете ВВ и не истичући захтев за поверавање детета оцу. Сходно томе, а како је из већ изнетих разлога неоснован приговор литиспенденције у погледу одлуке о поверавању детета, нарочито имајући у виду да је пред судом у Француској одређена само привремена мера, док је поступајући суд у законом спроведеном поступку, након прибављања налаза и мишљења органа старатељства, ценећи све остале изведене доказе и поступајући у најбољем интересу детета коначно одлучио о поверавању детета на бригу, чување и васпитање тужили, то су неосновани жалбени наводи туженог да је у овом делу одлука првостепеног суда незаконита и неправилна.

Одлучујући даље о жалбама парничних странака изјављеним против одлуке првостепеног суда у делу који се односи на допринос туженог за издржавање малолетног детета, Апелациони суд у Београду је нашао да су жалбе тужиле и туженог делимично недозвољене и неосноване.

Наиме, по налажењу Апелационог суда у Београду тужила нема правни интерес за изјављивање жалбе против одлуке суда у ставу четвртом изреке пресуде, којом се обавезује тужени да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 300,00 еура сваког првог до петог у месецу почев од дана подношења тужбе, с обзиром на то да је у овом делу захтев тужиле усвојен. Такође, тужени нема правни интерес за изјављивање жалбе против одлуке садржане у ставу петом изреке пресуде, којом је суд одбио тужбени захтев тужиле АА у делу преко досуђеног износа од 300 еура до траженог износа од 500 еура на име издржавања малолетног ВВ, јер је у том делу успео у спору, те су жалбе парничних странака у овом делу недозвољене, сходно одредби члана 378 став 3 ЗПП, па је суд применом одредби чл. 387. ст.1 тач.1 и 389.ст1 ЗПП, одлучио као у ставутрећем и четвртом изреке ове пресуде.

Суд је ценио наводе жалбе тужиле и туженог у погледу досуђене висине издржавања, односно у делу у коме је обавезан да на име свог дела доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 300 еура, док је преко досуђеног, а до траженог износа од 500 еура захтев одбијен, али сматра да су исти без утицаја на правилност и законитост првостепене одлуке. По налажењу Апелационог суда у у Београду правилно је првостепени суд применио одредбе чланова 154 став 1, 160-164 Породичног Закона РС када је туженог обавезао да доприноси издржавању малолетног заједничког детета у износу од 300 еура месечно. Првостепени суд је правилно одмерио износ који је потребан за подмирење потреба малолетног

заједничког детета, имајући у виду са једне стране потребе мал. детета које је сада школског узраста, коме су потребне школске књиге, школски прибор и остала опрема и које има ваннаставне активности - тренира фудбал, за шта такође има трошкове месечне чланарине и опреме. Суд је ценио и околности у којима малолетни ВВ живи са мајком као законском заступницом, свакодневне трошкове исхране, трошкове гардеробе, повремених излета и месечне трошкове боравка у школи, што су све уобичајени и потребни трошкови детета тог узраста. Такође је имао у виду и могућности давалаца издржавања и то оба родитеља, месечне зараде које остварују и тужилца и тужени, при чему је зараду коју тужени остварује суд проценио у односу на приложене писане доказе-потврде о просечној нето месечној заради у претходном периоду, а ценио је и допринос мајке која се свакодневно брине и стара о детету, те се правилно руководио најбољим интересом малолетног заједничког детета када је одредио висину издржавања у досуђеном износу од 300 еура.

Без утицаја на правилност закључка о висини обавезе издржавања су наводи жалбе туженог да је овакав износ превисоко опредељен, с обзиром на то да је висина овако досуђеног износа примерена не само потребама детета, већ и могућностима давалаца издржавања који су дужни да ниво животног стандарда малолетног детета уподобе нивоу стандарда који уживају и сами родитељи, односно тужени као дужник издржавања (члан 162 став 3 Породичног Закона). Супротно наводима жалбе туженог, првостепени суд приликом одмеравања висине доприноса издржавању малолетног детета није узео у обзир, нити је прихватио наводе тужилца да тужени месечно остварује примања у висини од 2.700 еура, већ је досуђену висину издржавања одмерио ценећи, између осталог, и приложене доказе о висини просечне нето месечне зараде туженог.

Такође су неосновани и без утицаја на правилност побијане одлуке жалбени наводи тужилца о томе да досуђени износ издржавања од 300 еура није адекватан, те да потребе детета превазилазе овај износ, с обзиром на то да су у супротности са приложеним доказима, па и са самим наводима тужилца, која је у датом исказу навела да просечне месечне потребе малолетног детета износе око 500 еура. При таквом стању ствари, чак и када би се могло узети да су просечне месечне потребе малолетног ВВ нешто повећане након што је пошао у школу, досуђени износ од 300 еура довољан је за подмирење адекватног дела његових потреба. Ово нарочито имајући у виду да је и тужилца, као мајка, дужна да доприноси издржавању детета, што она несумњиво и чини, те ће уз њен допринос издржавању, досуђени износ од 300 еура бити довољан да подмири животне и развојне потребе малолетног детета како је то правилно закључио и првостепени суд.

Без основа су и жалбени наводи тужилца да тужени остварује много више приходе и ужива много већи стандард у односу на досуђени износ издржавања, с обзиром на то да у прилог ових тврдњи тужилца није доставила ниједан адекватан доказ, па је управо применом правила о терету доказивања, на који се и сама тужилца у жалби позива, суд утврдио да је досуђени износ издржавања адекватан и потребама детета и могућностима туженог као родитеља. Такође, одлука о висини доприноса издржавању детета подложна је измени и може се смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука (одредба чл.164).

Сходно свему наведеном, а имајући у виду да тужени остварује редовне месечне приходе обављајући послове конобара, нема обавезу издржавања других лица и није пружио доказе о висини просечних месечних трошкова које има у смислу потреба становања, комуналних трошкова и слично, те ценећи потребе малолетног ВВ и могућности мајке, као даваоца издржавања - месечну зараду коју остварује и чињеницу да води бригу и стара се о малолетном детету, правилно је првостепени суд определио висину досуђеног износа када је туженог обавезао да на име издржавања доприноси износом од 300 еура.

Са свега изложеног, Апелациони суд је на основу одредбе члана 390 ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Међутим, одлучујући о жалби туженог изјављеној у погледу одлуке о одређивању мера заштите од насиља у породици, Апелациони суд је нашао да је жалба туженог у овом делу основана. Наиме, првостепени суд се приликом одлучивања о мерама заштите од насиља у породици, пре свега ослања на наводе тужиле и извештај Органа старатељства-Градског центра за социјални рад у Мајданпеку, а да притом на ове околности није саслушао туженог, нити је ценио налаз и мишљење Органа старатељства, Градског центра за социјални рад у Београду-Одељење Гроцка од 31.08.2020. године. У овом налазу, који је даг након интервјуа са туженим ББ, се изричито наводи да се не може утврдити да ли је између бивших супружника било насилних образаца понашања, нити се може проценити целисходност мера заштите од насиља у породици, при чему је тужени у потпуности негирао наводе тужиле о насиљу, а орган старатељства је његове наводе проценио као веродостојне и доследне. При таквом стању ствари, а имајући у виду да парничне странке живе раздвојено од 2017. године, када је тужилца напустила брачну заједницу, док је тужбу за заштиту од насиља у породици поднела тек након годину дана од напуштања брачне заједнице, а наводе о насиљу није истицала у поднетој тужби о разводу брака, нејасан је закључак првостепеног суда да је целисходно одредити предложене мере заштите, не образлажући при том, на који начин се насиље о коме је тужилца говорила и даље испољава у датој ситуацији. Сходно томе, основани су жалбени наводи туженог да је у овом делу одлука првостепеног суда неразумљива и у супротности са образложењем, односно да се у одлуци не налазе одлучни разлози због којих је суд исту донео.

Сходно наведеном, а како у првостепеном поступку нису утврђене све чињенице битне за правилну примену одредби чланова 197 и 198 Породичног закона Републике Србије, то је побијана пресуда у ставу шестом изреке морала бити укинута, те је у смислу одредби чл. 391 и 392 ЗПП-а, одлучено као у ставу другом изреке.

У поновном поступку, првостепени суд ће утврдити чињенице и разјаснити питања од значаја на које је указано овим решењем, па ће поново ценити да ли су испуњени услови прописани одредбама чланова 197 и 198 Породичног закона за доношење мера за заштиту од насиља у породици, имајући у виду све доказе изведене током поступка, укључујући и извештај Градског центра за социјални рад-Одељење Гроцка, који ће ради усаглашавања предочити Градском центру за социјални рад у Мајданпеку, те ће након што изведе све предложене доказе и несумњиво утврди битне чињенице, о овом делу захтева донети нову и на закону засновану одлуку.

Одлучујући о жалби туженог изјављеној против одлуке у ставову седмом изреке пресуде, Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба туженог и у овом делу недозвољена, а сходно одредби члана 378 став 3 ЗПП. Наиме, тужени нема правни интерес за изјављивање жалбе против одлуке којом је одбијен тужбени захтев да се против њега одреди мера заштите од насиља у породици и то забрана приближавања тужилји на удаљености мањој од 100 метара и забрана туженом да приступа у приступ око места становања и места рада тужилје на удаљености мањој од 100 метара, а која одлука је донета у овом ставу изреке пресуде. Сходно наведеном, а применом одредби чл. 387. ст.1 тач.1 и 389.ст. 1ЗПП, одлучено је као у ставу четвртм изреке ове пресуде.

Приликом одлучивања о основаности жалби, односно законитости и правилности првостепене пресуде у потврђеном делу, другостепени суд је ценио и остале наводе жалби парничних странака али их није посебно образлагао, сагласно одредби члана 396 став 1 ЗПП јер не могу довести до другачије одлуке у овом поступку

Укинута је и одлука о трошковима поступка, јер иста зависи од коначног исхода спора, а на основу одредби чл.401 тачка 3 у вези члана 165 став 3 ЗПП.

**Председник већа-судија
Весна Целетовић Цуцић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић